

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1963-

11. mars 2022

Representantforslag 113 S (2021-2022) om en storstilt satsing på norsk hydrogen- og ammoniakktutvikling

Jeg viser til brev fra Stortinget 2. mars 2022 vedlagt representantforslag 113 S (2021-2022) fra stortingsrepresentantene Tina Bru, Linda Hofstad Helleland, Nikolai Astrup, Lene Westgaard-Halle, Bård Ludvig Thorheim og Liv Kari Eskeland om en storstilt satsing på norsk hydrogen- og ammoniakktutvikling.

I Hurdalsplattformen kommer det klart frem at regjeringen har store ambisjoner for utviklingen av markedet for hydrogen. Vi vil bidra til å bygge opp en sammenhengende verdikjede innen hydrogen der produksjon, distribusjon og bruk utvikles i parallell. Videre står det i plattformen at vi vil sette mål om årlig produksjon av blå og grønn hydrogen innen 2030, samt vurdere å etablere et statlig hydrogenselskap.

Staten bidrar til utviklingen av hydrogen gjennom en lang rekke virkemiddel, blant annet gjennom CO₂-avgift og deltagelse i EUs klimavotemarked, støtte til forskning, utvikling og demonstrasjon, støtte til etablering av knutepunkter og infrastruktur, og gjennom kravstilling i offentlige anskaffelser. Regjeringen har i budsjettet for 2022 ytterligere forsterket satsingen på hydrogen. Over Olje- og energidepartementets budsjett økte Stortinget bevilgningene til støtte til infrastruktur og markedsutvikling for hydrogen med 120 mill. kroner til totalt 220 mill. kroner. Bevilgningen til Enova ble økt med 750 mill. kroner hvor 550 mill. kroner skal gå til grønn omstilling i næringslivet.

Jeg har varslet Stortinget at jeg vil legge frem en tilleggsmelding til Meld. St. 36 (2020-2021) *Energi til arbeid*. Her vil regjeringens politikk innen hydrogen konkretiseres og tydeliggjøres. I det følgende kommenterer jeg de ulike forslagene i representantforslaget.

- 1) *Stortinget ber regjeringen bidra med statlige virkemidler for å etablere en norsk hydrogennæring, fremfor å opprette et nytt statlig hydrogenselskap.*

Privat eierskap er utgangspunktet for norsk næringsliv. Norske bedrifter skal ha gode, forutsigbare og stabile rammevilkår, som legger til rette for private investeringer og videre vekst.

Som redegjort for over, bidrar allerede staten til utviklingen av hydrogen gjennom en lang rekke virkemiddel. Regjeringen har ytterligere styrket dette virkemiddelapparatet og Olje- og energidepartementet vil sette i gang et helhetlig utredningsarbeid om mulighetene innen hydrogen. Behovet for statlig eierskap vil inngå i denne utredningen.

- 2) *Stortinget ber regjeringen vurdere nye virkemidler som kan være utløsende for å få igangsatt prosjekter med hydrogen eller ammoniakk som energibærere, deriblant differansekontrakter.*

Staten bidrar til utviklingen av hydrogen gjennom en lang rekke virkemiddel. Det er i dag en lang rekke prosjekter under utvikling i Norge innen produksjon, distribusjon og bruk. Som nevnt over, vil Olje- og energidepartementet sette i gang et helhetlig utredningsarbeid om mulighetene innen hydrogen der vurdering av nye virkemidler vil inngå.

- 3) *Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det i samarbeid med private aktører kan etableres fem hydrogenknutepunkter for maritim transport, med muligheter for utvikling av tilknyttede landtransportløsninger basert på hydrogen.*

Forslaget er en del av veikartet for hydrogen som ble presentert i Meld. St. 36 (2021-2022) *Energi til arbeid, som allerede ligger i Stortinget*. Jeg har varslet Stortinget at jeg vil legge frem en tilleggs melding til denne meldingen.

I september 2021 tildelte Enova støtte til 15 forprosjekt for å utrede muligheten for å produsere hydrogen fra fornybar kraft til bruk i maritim sektor. Som oppfølging av dette har Enova lyst ut en større konkurranse hvor de forventer å kunne støtte to til fire prosjekt med opptil 150 mill. kroner hver. Dette vil danne grunnlaget for en første infrastruktur for bruk av hydrogen i maritim sektor.

- 4) *Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det i samarbeid med private aktører kan etableres ett til to industriprosjekter med tilhørende produksjonsanlegg for hydrogen innen 2025, der formålet er å demonstrere verdikjeder med globalt spredningspotensial.*

Dette forslaget er også en del av veikartet for hydrogen som ble presentert i Meld. St. 36 (2021-2022) *Energi til arbeid*. Jeg har varslet Stortinget at jeg vil legge frem en tilleggs melding til denne stortingsmeldingen.

I desember 2021 tildelte Enova støtte til tre prosjekter. Ved Europas eneste smelteverk for titandioksid hos TiZir i Tyssedal, har Enova støttet et prosjekt med 261 mill. kroner for å erstatte kull med grønt hydrogen i produksjon av titandioksid. Horisont Energi planlegger sammen med Equinor og Vår Energi å bygge det første storskala industrielle anlegget for lavutslipps ammoniakkproduksjon i Europa kombinert med fangst og lagring av CO₂. Prosjektet har fått støtte på 482 mill. kroner fra Enova. Gjødselprodusenten Yara har fått 283 mill. kroner i støtte fra Enova til å erstatte deler av dagens grå hydrogen med hydrogen produsert ved hjelp av elektrolyse.

5) *Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det i samarbeid med private aktører kan etableres fem til ti pilotprosjekter for utvikling og demonstrasjon av nye og mer kostnadseffektive hydrogenløsninger og -teknologier.*

Forslaget er en del av veikartet for hydrogen som ble presentert i Meld. St. 36 (2021-2022) *Energi til arbeid*. Jeg har varslet Stortinget at jeg vil legge frem en tilleggs melding til denne stortingsmeldingen.

Det er en lang rekke hydrogen- og ammoniakkprosjekter som støttes av etablerte ordninger under forskning og utviklingsprogram. For eksempel har flere prosjekter vært finansiert av PILOT-E ordningen de senere årene, spesielt innen maritim sektor og tilknyttet knutepunkter langs kysten.

6) *Stortinget ber regjeringen legge til rette for ytterligere styrking av Forskningsrådets forskningssenter for miljøvennlig energi (FME) innenfor hydrogen og ammoniakk.*

Norges forskningsråds utlysning av FME innenfor hydrogen og ammoniakk vil offentliggjøres 11. mars og vil innebære en ytterligere styrking av satsingen på området.

7) *Stortinget ber regjeringen videreutvikle samarbeidet med de andre nordiske landene om en fullskala infrastrukturplan for hydrogen i Norden rettet mot maritim sektor og landtransport. I planen skal det stilles krav om utslippsfri skipsfart mellom de nordiske landene.*

På bakgrunn av et initiativ fra Norge besluttet nordisk ministerråd i fjor å igangsette et fireårig visjonsprosjekt for et *Nordisk veikart for innføring av bærekraftig nullutslipps drivstoff i skipsfart*. Som en del av prosjektet vil hydrogen til maritim sektor i Norden vurderes, inkludert potensial, barrierer for tilgjengeliggjøring og infrastrukturbehov. Prosjektet har 18 mill. danske kroner finansiering fra nordisk ministerråd.

Under COP 26 signerte de nordiske landene, herunder Norge, viktige initiativer for skipsfarten, som erklæringen om nullutslippsskipsfart i 2050 og Clydebank Erklæringen om etablering av minst 6 «grønne korridorer»/dekarboniserte skipsfartsruter, innen 2025. Med dette, og de nordiske landenes lederrolle i klimavennlig omstilling av skipsfarten som bakgrunn, har Norge tatt initiativ til å sette grønn skipsfart i Norden på agendaen som del av

Norges formannskap, gjennom økt nordisk samarbeid for utslippsreduksjoner fra intranordisk skipsfart. De konkrete initiativene for dette vil lanseres under nordisk klima- og miljøministerrådsmøte i Oslo 3. mai i år.

EU har en viktig koordinerende rolle for å sørge for en enhetlig utvikling av infrastruktur for alternative drivstoff, herunder hydrogen. Gjennom direktivet om alternative drivstoff i transport¹ bidrar EU med blant annet felles standarder og ambisjoner for utvikling av blant annet hydrogeninfrastruktur for sjø- og veitransport. Direktivet er nå under revisjon og det foreligger et forslag fra EU-kommisjonen². Samferdselsdepartementet har utarbeidet et foreløpig posisjonsnotat³ der det blant annet framgår at Norge støtter en aktiv politikk for å fremme infrastruktur for alternative drivstoff i Europa, der utviklingen er basert på markedsprinsipper og at fylleinfrastruktur for hydrogen må kunne tilpasses behovet.

8) *Stortinget ber regjeringen øke hurtigbåtsatsingen under Klimasats for å styrke fylkeskommunenes arbeid med å fremme null- og lavutslipps hurtigbåter, inkludert hydrogen- eller ammoniakkdrevne båter.*

Beslutninger med budsjettkonsekvenser vil som vanlig gå i de alminnelige budsjettprosessene.

9) *Stortinget ber regjeringen påse at det er innenfor Enovas mandat å støtte prosjekter som er aktuelle for IPCEI Hydrogen-ordningen.*

Norge sluttet seg i desember 2020 til den europeiske satsingen for innovasjons- og industrisamarbeid (IPCEI) for hydrogen, og Enova fikk ansvaret for å forvalte deltakelsen nasjonalt. Enovas forvaltning skal skje på en måte som er i tråd med rammene, målene og prioriteringene i styringsavtalen. Støtte til norske prosjekter dekkes innenfor Enovas eksisterende finansielle rammer.

I henhold til nåværende styringsavtale skal Enova rette aktiviteten sin mot senfase teknologiutvikling og tidlig markedsintroduksjon. Ved utforming av virkemidler rettet mot teknologiutvikling og innovasjon skal Enova legge vekt på mulighetene for global spredning, og potensialet for påfølgende utslippsreduksjoner.

Dette vil i stor grad være nedslagsfeltet for prosjekter som er aktuelle for IPCEI Hydrogen. Før jul så vi eksempel på dette da Enova tildelte en milliard kroner i støtte til tre store hydrogenprosjekter, hvor to av prosjektene er knyttet til EUs IPCEI-samarbeid for hydrogen. I tillegg til IPCEI prosjekter støtter virkemiddelapparatet hydrogen i bredt, både forskning og utvikling, pilot- og demonstrering samt tidlig markedsintroduksjon.

---

¹ Direktiv 2014/94/EU

² https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:dbb134db-e575-11eb-a1a5-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF

³ <https://www.regjeringen.no/no/sub/eos-notatbasen/notatene/2021/aug/revisjon-afi-direktivet/id2887889/>

10) Stortinget ber regjeringen aktivt arbeide for og sikre Norges deltagelse og muligheter i EU-prosesser om hydrogenutvikling i Europa.

Norge har sluttet seg til arbeidet med IPCEI Hydrogen, som skal bidra til at Europa tar teknologisk lederskap på hydrogen. Enova forvalter den norske deltagelsen i initiativet. To av prosjektene som fikk støtte fra Enova i desember er en del av IPCEI Hydrogen. Regjeringen fører en aktiv europapolitikk. Hydrogen er identifisert som et område det er særlig nyttig med tett samarbeid med EU.

Med hilsen

Terje Aasland